

Obec Vlastibořice

OBECNÍ ZPRAVODAJ — 2014/5

At' mír dál zůstává s touto krajinou...

*/ 01 Informace z Redakční rady / 02 Odpady / 03 Informace Obecního úřadu
/ 04 Společné programové prohlášení zastupitelstva obce Vlastibořice / 05 Očima zastupitele
/ 06 Zametací stroj pro obec Vlastibořice / 07 Pozvánky / 08 Sokolí zápisníček
/ 09 Kaleidoskop informací z místní knihovny Vlastibořice / 10 Pohádka pro děti od dětí
/ 11 Úpravy části Kulturního domu obce Vlastibořice / 12 Paměti obce Vlastibořice*

Slovo úvodem

Martin Beksa,
starosta

Vážení spoluobčané,

v čase nadcházejícího adventu mi dovolu,te, abych vás seznámil s aktuálním děním v naší malebné obci.

Opět velmi vysoká účast ve volbách do veřejného zastupitelstva obce Vlastibořice (78,64 %, z 220 oprávněných voličů volilo 173), je jednou z nejvyšších v celé republice. Jsem velice rád, že místní občané mají zájem o dění v obci a mandát, který nově zvolené sedmičlenné zastupitelstvo obce Vlastibořice získalo, je velmi silný. Tato projevená důvěra je pro nás, zvolené zastupitele, velice důležitá. Zavazuje nás i motivuje k aktivní činnosti v obci. Děkujeme vám za vloženu důvěru!

Z kandidátní listiny sdružení nezávislých kandidátů NEZÁVISLÍ (27,61 %, celkem 304 hlasů) byli zvoleni dva kandidáti: Zdeněk Sluka (64 hlasů) a Stanislav Bittner (53 hlasů). Z kandidátní listiny nezávislých kandidátů ZA VLASTIBOŘICKO KRÁSNĚJŠÍ (72,39 %, celkem 797 hlasů) bylo zvoleno pět kandidátů, Blanka Menclová (108 hlasů), Pavel Zeidler (84 hlasů), Ing. Jan Koreň (126 hlasů), Dušan Koutník (129 hlasů) a Ing. Martin Beksa (129 hlasů). Více informací o výsledcích voleb naleznete na stránkách ČSÚ www.volby.cz.

Ve středu 29. 10. 2014 bylo na veřejném zasedání zastupitelstva obce ustanoveno nové složení zastupitelstva obce. Jednomyslně byl zvolen starostou Ing. Martin Beksa, místostarostou také jednomyslně Stanislav Bittner. Předsedou finančního výboru byl zvolen Dušan Koutník, předsedou kontrolního výboru Ing. Jan Koreň. Více podrobností naleznete v zápisu ze zasedání zastupitelstva na www.vlastiborice.cz.

01

Informace z Redakční rady

Vážení čtenáři Obecního zpravodaje,

děkujeme za Vaši dosavadní čtenářskou přízeň, které si velmi vážíme. Zároveň bychom rádi v nadcházejícím roce 2015 prohloubili spolupráci s Vámi, obyvateli naší obce, a tím úroveň Obecního zpravodaje zpestřili a vylepšili. Přispívat může opravdu každý, od těch nejmenších, až po pamětníky. V minulém čísle jsme například rádi zveřejnili pohádku pro děti od Pavlinky Pacákové (13 let), která by se mohla stát pěknou tradicí – takže děti pište, ničeho se nebojte, žádný učený z nebe nespadl a ve Zpravodaji je pro vás místa dost! Právě tak nám naši čtenáři mohou posílat příspěvky ze sportovních akcí, z hasičských aktivit, fotografie z procházek po okolí, z vlastních zahrádek, tipy na výlety, recepty, pranostiky, názory k dění v obci, apod. Nadále uvítáme veškeré historické fotografie či pohlednice z Vlastibořice a okolí.

Každé vydání Obecního zpravodaje má svou **redakční uzávěrku**, termín, do kterého je nutné

Rád bych ještě jednou na tomto místě poděkoval za čtyřletou činnost předešlému zastupitelstvu a zároveň bych chtěl novým zastupitelům popřát mnoho zdaru při výkonu této funkce. Z předešlého zastupitelstva pokračují pouze tři zastupitelé, pro čtyři je tato role zcela nová. Na pracovní schůzce jsme vytvořili společné programové prohlášení, které je jistým průsečíkem obou volebních programů. Obsahuje celou řadu konkrétních bodů, které bychom rádi během našeho funkčního období 2014 – 2018 realizovali. Samozřejmě není možné do tohoto seznamu zahrnout vše, jistě bude mnoho dalších úkolů, které zrealizujeme. Úplné znění tohoto prohlášení najdete uvnitř Zpravodaje.

A nyní ještě krátce z dění v obci. Jistě pozorně sledujete vývoj rekonstrukce Kulturního domu. V současné době je hotovo zateplení obvodového zdiva, jsou vyměněna okna a dveře, je provedena vnější struktura fasády. Nyní bude dokončena fasáda v místech dřevěného obkladu stěn a obkladu rezným cihelným zdivem. Již nyní je zřejmé, jak mnoho tato proměna vizuálně i funkčně Kulturnímu domu pomohla. Sjednocení vzhledu a zejména tepelné úspory jistě přinesou očekávaný užitek. Nyní již jen nalézt provozovatele restaurace...

V minulém týdnu byl dodán a uveden do provozu nový zametací stroj, který by měl přispět ke zlepšení údržby našich komunikací a zpevněných ploch. Více v samostatné informaci uvnitř Zpravodaje. Koncem měsíce bude také provedena rekonstrukce některých lamp veřejného osvětlení ve Vlastibořicích a postupná výměna za úsporná světla LED diodová.

Hezký advent!

Martin Beksa, starosta

všechny příspěvky dodat, aby mohl Zpravodaj jít včas do tisku. O tomto termínu bychom Vás v budoucnu rádi informovali prostřednictvím elektronické pošty – emailu, abyste tak měli možnost a dostatek času svůj příspěvek připravit. V novém roce zašle tedy redakční rada infomační email všem obyvatelům obce, jejichž emailovou adresu má k dispozici. Již nyní ale mohou případní zájemci o zaslání informace o redakční uzávěrce zaslat svou emailovou adresu na adresu Redakční rady redakcnirada@vlastiborice.cz.

Periodicitu vydání jednotlivých čísel bychom rádi zachovali, to znamená, že by Zpravodaj vycházel i nadále každé dva měsíce, přičemž je v případě potřeby vždy možné vydat číslo speciální.

Pro nadcházející předvánoční čas, kdy se dny stále zkracují, příroda se zklidňuje a duchovní impulsy nabývají v tomto temném ročním období na intenzitě, přeje-me všem našim čtenářům, aby nepodlehli každoročnímu koloběhu konzumního opojení a vyčerpání, ale aby spolu s přírodou dokázali zpomalit a odpočinout si, tak, abychom se mohli v plné duchovní i fyzické síle sejít jak u vánočního stolu, tak v blízcím se novém roce 2015.

Za Redakční radu Lucie Koutníková

02

Odpady

Svoz TDO o Vánocích a na Nový rok

Dovoluujeme si Vás informovat o plánovaném svozu TDO o Vánocích a Novém roce.

- V týdnu 22. 12. 2014 – 28. 12. 2014 nepojede 24. 12. 2014 odpolední směna.
- V týdnu 29. 12. 2014 – 4. 1. 2015 nepojede 31. 12. 2014 odpolední směna a 1. 1. 2015 nepojede ranní směna.

Z uvedených důvodů bude v těchto týdnech (vždy od středy) docházet ke zpoždění vývozu až o 24 hodin. Posádky se budou snažit dohnat zpoždění v důsledku vynechané směny a proto prosím informujte své občany o možném zpoždění. Popelnice však prosím nechte připravené na pravidelné vývozní dny.

Děkujeme Vám za pochopení a přejeme Vám již v předstihu klidné svátky a mnoho úspěchů v novém roce 2015.

S pozdravem

Severočeské komunální služby s.r.o.

Pavel Fröhlich

Poplatky za odvoz komunálního odpadu

Upozorňujeme občany, kteří doposud nemají uhrazen poplatek za odvoz komunálního odpadu, že **splatnost poplatku za komunální odpad je 30. 11. 2014**. Platbu prosím zašlete na číslo účtu **984 865 399/0800** vedeného u České spořitelny, nebo uhradte hotově do pokladny obce Vlastibořice.

Odpady

Velkoobjemový kontejner se aktuálně nachází v Sedlišťkách, kde zůstane do poloviny prosince. Otevřen je každou sobotu od 11 do 12 hodin. V prosinci bude převezen do Vlastibořic, kde přezimuje. Od 15. prosince bude kontejner otevřen pouze po předchozí telefonické domluvě (604 746 955). Kontejner bude pravidelně otevírán opět na jaře 2015. Přesný termín bude uveden v Obecním zpravodaji. *Standa Bittner*

03

Obecní úřad – aktuální informace

Výsledky hospodaření k 31. 10. 2014

Daňové příjmy	3 445 897,58 Kč
Nedaňové příjmy	907 176,93 Kč
Přijaté dotace	2 555 503,00 Kč
Přijaté transfery	195 130,00 Kč
Příjmy celkem	7 103 707,51 Kč

Běžné výdaje	3 613 115,96 Kč
Kapitálové výdaje	81 291,00 Kč
Výdaje celkem	3 694 406,96 Kč

Zůstatek na běžném účtu

činil k 31. 10. 2014. **4 832 890,91 Kč**

Zůstatek na účtu ČNB

činil k 31. 10. 2014. **186 421,01 Kč**

Informace z evidence obyvatel k 31. 10. 2014

Přihlášení k TP:

Fojtek Tomáš, Slavíkov 2 (13. 10. 2014)
Pergler Filip Ing, Jivina 47 (15. 10. 2014)
Perglerová Martina, Jivina 47 (15. 10. 2014)
Malá Jitka, Vlastibořice 57 (20. 10. 2014)
Sklenářová Marie, Sedlišťka 25 (29. 10. 2014)

Počet obyvatel k 31. 10. 2014 činil

279

Životní jubilea

V září oslavili:

paní **Marie Marešová 85 let**
paní **Libuše Tomášková 75 let**
paní **Mária Bukvanová 55 let**

V říjnu oslavili:

paní **Dagmar Jelínková 50 let**
paní **Alena Čubrdová 80 let**
pan **Zdeněk Trs 60 let**

04 Společné programové prohlášení zastupitelstva obce Vlastibořice

Vážení spoluobčané, představujeme vám společné programové prohlášení zastupitelstva obce Vlastibořice na období 2014–2018:

RÁMCOVÝ SEZNAM HLAVNÍCH PRIORIT

Zvýšení dopravní bezpečnosti v obci

- po dokončení rekonstrukce vodovodního řádu ve Vlastibořicích prodloužit oběma směry chodník pro pěší;
- obnovit a doplnit svíslé i vodorovné dopravní značení v obci (zejména přechody pro chodce);
- osadit na stávající stožáry informační tabule s výzvou o dodržování snížené rychlosti při průjezdu obcí.

Podpora společenského života v obci včetně konání kulturních a sportovních akcí

- pokračovat v účasti na pořádání již tradičních kulturních a sportovních akcí konaných v obci;
- začít aktivně, pravidelně a efektivně využívat Kulturní dům (provoz dětské klubovny, pracovní dílny, stolní tenis, cvičení nejmenších dětí, apod.), více podporovat konání dalších kulturních a společenských akcí;
- podporovat činnost dramatického kroužku a tvůrčí dílny;
- podpořit obnovu činnosti divadelního spolku „Hlavou dolů“ včetně pořádání divadelních představení;
- aktivně podpořit spolky v obci (dobrovolní hasiči Vlastibořice, Sokol Vlastibořice, Jívina klub...);
- pokračovat v podpoře formou grantů a účelových dotací z obecního rozpočtu;
- obnovit provoz restaurace v Kulturním domě.

Sportovní areály v obci včetně technického zázemí

- vybudovat za fotbalovým hřištěm ve Vlastibořicích víceúčelové hřiště (volejbal, nohejbal, tenis, basketbal), zrekonstruovat povrch fotbalového hřiště a souvisejících konstrukcí, zrekonstruovat a modernizovat vodní nádrž na plnohodnotné koupaliště s důrazem na udržení kvality vody;
- vybudovat na Jívíně víceúčelové hřiště včetně příslušenství (tenis, volejbal, nohejbal), osázet plochy prostranství zelení, dokončit odvodnění celé lokality, rozšířit osvětlení plochy, včetně realizace osvětlení sportovních ploch;
- určit a podporovat správce těchto areálů a přispívat na údržbu a provoz včetně technických zázemí.

Obnova a údržba stávající infrastruktury a obecních objektů v obci včetně jejich modernizace

- dokončit finální souvrství komunikace na Jívíně, zrekonstruovat cestu do „Kotle“ na Jívíně, zrekonstruovat po provedení vodovodu komunikace za Kulturním domem ve Vlastibořicích, trvale udržovat stávající obecní komunikace v obci;
- zrealizovat cyklostezku včetně stromořadí vedoucí z Vlastibořic do Sedlístěk;
- vybudovat technický a sběrný dvůr pro uskladnění a separaci organického a komunálního odpadu včetně přemístění stávajícího kontejnerového stání před hřbitovem;
- pokusit se o odkoupení centrálního pozemku od stávajících majitelů a vybudovat zde odpočinkovou zónu s přístupem ke sportovnímu areálu a zeleni;
- vybudovat stálou expozici „Z historie obce a jejího osídlení“ ve sklepních prostorách Obecního úřadu včetně zajištění souvisejícího příslušenství a odborného zpracování historických podkladů;
- nechat zpracovat podrobnou pasportizaci obce (přehledný soupis staveb, komunikací, technického zařízení a infrastruktury v obci včetně sakrálních staveb a pomníků jako nezbytný podklad pro

- následné opravy a údržbu majetku obce s vazbou na připravenost jednotlivých projektů a čerpání dotačních titulů;
- modernizovat a udržovat stávající obecní objekty, zejména DPS, č.p. 15 a kempelčku včetně příslušenství;
- vytipovat a navrhnout rozšíření bezpečných parkovacích ploch v obci, zejména pro obyvatele obecních objektů;
- zpracovat a dokončit bezúplatný převod parcel z Pozemkového fondu ČR vhodných k zástavbě občanskými stavbami a domy pro bydlení na základě platného územního plánu obce pro možné další využití;
- provést odvodnění lokality za rybníčkem na Jívíně a zbudovat potřebnou infrastrukturu pro zhodnocení celé lokality;
- provést opravu kapliček v Sedlístkách a na Jívíně a dále upravit prostranství před hřbitovem ve Vlastibořicích;
- pravidelně realizovat další drobné a nutné opravy a údržbu obecního majetku;
- podpora aktivit vedoucích k napojení stávající naučné stezky ve Vlastibořicích na jiné turistické trasy, monitoring dotačních titulů s ohledem na tato napojení, případně i na vizi vybudování rozhledny;
- úspěšně zrealizovat rekonstrukci veřejného vodovodního řádu ve Vlastibořicích a na Jívíně včetně uvedení komunikací, zpevněných ploch a veřejného prostranství do původního stavu.

Provoz a chod obce

- zajistit i nadále bezproblémový chod obce včetně zajištění provozních a správních agend obce;
- aktualizovat a doplnit některé důležité dokumenty obce včetně místních vyhlášek;
- zasazovat se a podporovat transparentnost rozhodovacích procesů v obci (např. výběrová řízení);
- snažit se hospodárně spravovat majetek obce a aktivně vyhledávat finanční podporu z jednotlivých fondů.

05 Očima zastupitele

Vážení spoluobčané,

do ruky se Vám dostává poslední letošní a zároveň první povolební Obecní zpravodaj. Letošní volby byly pro mě osobně velkým překvapením a jejich výsledek je pro mne velkým závazkem. Ve Vlastibořicích žiji od dětství a mohu tak sledovat, jak se zde od roku 1989 hodně věcí změnilo a vyvíjelo. I já se snažím malou měrou jak osobně, tak i ve sboru dobrovolných hasičů, podílet na veřejném dění v naší obci. Velmi mě těší, když k nám někdo přijede a mluví o tom, že to tady máme pěkné a že se tady pořád něco děje. O něčem svědčí i to, že poslední roky počet trvale přihlášených obyvatel v naší obci stoupá. Nejvíce mne ale těší, že se u nás pořádá stále více aktivit pro naše nejmenší, ať je to atletický kroužek Sokola, obecní knihovna, kutilská dílna, nebo různé jiné akce organizované pro děti. Ale proč se o tom všem zmiňuji – jezdím s rodinou často do vesnice v pohraničí a tam to vypadá, jako by se tam zastavil čas před rokem osmdesát devět. A proto mě vždy hřeje u srdce, když se vracím zpět domů. Závěrem chci ještě poděkovat předchozímu zastupitelstvu, že předalo obec s rekordním zůstatkem na účtu a za obětavou práci.

Přeji všem spoluobčanům příjemné prožití vánočních svátků a mnoho štěstí a zdraví v novém roce 2015.

Stanislav Bittner, místostarosta

06

Zametací stroj pro obec Vlastibořice

Důvodem pořízení čistícího a zametacího vozu je především snížení prašnosti v obci a také zefektivnění stávající údržby komunikací a zpevněných ploch v obci. Byl pořízen samosběrný stroj vybavený soustavou kartáčů se skrápěním. Jedná se o stroj užšího typu. Technika bude aplikována na území obce Vlastibořice, v rámci studie bylo uvažováno s nasazením stroje na komunikacích o celkové délce 1,47 km.

Zametací stroj splňuje následující technické požadavky:

- Minimální výkon 25 kW
- Pohon všech kol
- Vytápěná kabina s klimatizací
- Rychlost pojezdu minimálně 20 km/h
- Pracovní šíře min. 200 cm
- Skrápění s nádrží o objemu 50–200 l.
- Soustava zametacích kartáčů – kombinace min. 2 zametacích kartáčů
- Zametací koště nesené vpředu před strojem, vč. odsávací turbíny

Martin Beksa, starosta

07 Pozvánky

ROZSVÍCENÍ VÁNOČNÍHO STROMKU

První adventní neděli jste srdečně zváni na slavnostní rozsvícení vánočního stromku, které se koná **30. listopadu 2014 v 16.30** před Obecním úřadem. Nebude chybět kulturní program a občerstvení v podobě teplých nápojů pro děti i dospělé.

SETKÁNÍ SENIORŮ

Každoroční setkání seniorů se uskuteční **12. prosince 2014 od 16.00** hodin v restauraci Kulturního domu ve Vlastibořicích. I letos Vám paní Blanka Menclová, která setkání připravuje, osobně předá pozvánku.

POZVÁNKA NA ŽIVÝ BETLÉM

Vážení spoluobčané a sousedé, srdečně Vás zveme na již **tradiční živý betlém v jívinské kapli, který se bude konat na 2. svátek vánoční 26. prosince 2014.** Sejdeme se u Fialů v **16.30**, kde naladíme a hlavně zahřejeme hlasivky teplým nápojem, ať už s alkoholem, či bez. Za společného zpěvu koledy půjdeme ke kapli pozdravit Ježíška, Marii, Josefa a tři krále. Následně Vás, jako každý rok, zveme ještě k posezení a sousedskému povídání při skleničce. Kdo máte lucerničku, vezměte ji prosím sebou. Na příjemný podvečer s Vámi se těší členové Jívina klubu. Zároveň nám dovoďte, abychom poděkovali obci Vlastibořice za podporu při akcích pořádaných v roce 2014 a Vám všem nejen za podporu, ale hlavně za účast na akcích. Do roku 2015 Vám přejeme hodně štěstí, zdraví, lásky a mnoho pěkných chvil při společných setkáních.

Členové Jívina klubu

SDH Vlastibořice a Obecní úřad Vlastibořice

pořádají

V sobotu **6. prosince 2014 od 14:00** hodin
v Kulturním domě ve Vlastibořicích

MIKULÁŠSKOU NADÍLKU

Program:
14:00 Divadlo

14:30 Přijde Mikuláš s čertem a andělem

Občerstvení pro děti zajištěno

Případné dotazy na tel.: 608 429 162

08 Sokolí zápisník

STUPNĚ VÍTĚZŮ PRO SOKOL VLASTIBOŘICE

V sobotu 1. 11. 2014 se část dětského atletického oddílu **Sokol Vlastibořice** zúčastnila 30. ročníku podzimního běžeckého závodu **Horolezecký krosmaratón 2014** v Sosnové u České Lípy. Tentokrát své síly s konkurencí měřili tito členové našeho oddílu: Pavlínka Pacáková (13 let), Ivanka Pacáková (9 let), Anička Mikulová (8 let) a Matyáš Koutník (8 let). Za dospělé nás na trase 21 km (1/2 maraton) reprezentoval Dušan Koutník.

Všechny trasy vedly po lesních, zčásti písčitých cestách borovými lesy. Anička, Ivanka a Matyáš startovali na trati dlouhé **400 m**. Za dívky se na krásném **6. místě** s časem 2:36 umístila **Anička Mikulová** a na taktéž výborném **9. místě** s časem 2:42 **Ivanka Pacáková**. Za chlapce doběhl na pěkném **9. místě** s časem 2:30 **Matyáš Koutník**. Pája Pacáková se rozhodla startovat za dorostenky, aby si mohla zaběhnout celé 4 km, protože jí vyhovují delší tratě. Při tomto náročném běhu se umístila na vynikajícím **3. místě** s časem 23:17. Gratulujeme!

Nelze nezmínit ani výkon **Dušana Koutníka**, který tento travě náročný půlmaraton zvládl za 1:29:29 a umístil se ze 42 závodníků na výborném **5. místě** a zlepšil tak svůj čas z minulého ročníku o více než 5 minut. Také gratulujeme! Poděkování náleží i Ivanu Pacákovu za pomoc při přepravě našich závodníků na start.

Tímto bychom dále rádi pozvali všechny členy oddílu Sokola Vlastibořice i jejich rodiče na příští běžecké klání a zároveň **poslední závod roku**, který se uskuteční na Silvestra **31. 12. 2014**, tentokrát v krásném prostředí **rekreačního areálu u jezera Kristýna** v blízkosti Hrádku nad Nisou. Mladší žáci poběží 400 m, starší žáci 1 800 m, dorostenci a dospělí 3 600 m nebo 7 200 m. Jste srdečně zváni. Podrobnosti budou včas zveřejněny na webových stránkách Sokola Vlastibořice www.sokol.vlastibořice.cz.

Lucie Koutníková

STROM ULTRA MARATON

Na druhou listopadovou sobotu jsem pro spřátelené běžce z celé republiky připravil zkušební a neoficiální nultý ročník závodu **Strom Ultra Maraton**. Ultramaratonem lze nazvat každý závod, který měří více než 42.195 metrů, tedy vzdálenost klasické maratonské trati. Délka našeho závodu je téměř přesně 50 kilometrů, k tomu připočtete více než 1 000 nastoupaných metrů a osmnáct zastavení u zajímavých stromů a dalších děl přírody i člověka. Více než dvě třetiny trati pak vedou mimo zpevněné komunikace.

Jelikož šlo o zkušební ročník, kde bylo především třeba vyzkoušet a zhodnotit trať, nezávodit, nevadilo ani, že někteří účastníci otestovali jen její část. Plnou trasu tak absolvovalo pouze šest běžců, zkrácené verze dalších sedm.

Na příští rok chystáme kromě změny termínu několik dalších novinek, některé z nich by tento podnik měly více otevřít i příležitostným sportovcům a širší veřejnosti. Ty si ale zatím nechám pro sebe jako překvapení.

Dušan Koutník

RADEK BRUNNER MISTREM SVĚTA

Absolutní vítěz letošního druhého ročníku půlmaratonu „Okolo Vlasti“ **Radek Brunner** z SK Babice se 21. 11. 2014 stal v katarském Dauhá mistrem světa ve své kategorii v silničním závodě na **100 kilometrů v čase 7:18:07**. GRATULUJEME!!!

Dušan Koutník

0. ROČNÍK | VLASTIBOŘICE | 15.11.2014

WEB KNIHOVNY

www.vlastibořice.knihovna.cz

Stránky Vám představí knihovnu a služby, které nabízí: informace o novinkách, pozvání ke společnému čtení, obrázky, oznámení o nových číslech časopisů a další.

NOVÉ KNIHY

V knihovně jsou k vypůjčení knihy z výměnného fondu **Krajské knihovny Liberec**. Knihy po čase zase vrátíme, abychom mohli bez finančních nákladů půjčovat stále nové knihy pro děti i dospělé čtenáře.

Adamec, M.: *Berta a Ufo*; Amadio, J.: *Gunther Rall*; Apsley, B.: *Ztracená káčátka*; Apsley, B.: *O mých přátelích, kteří ztratili brčení*; Birmelin, I.: *Moje andulka a já*; Clarke, P.: *Letectví od Ikara po rakety*; Claybourne, A.: *Objevy, které změnily svět*; Craughwell, T.J.: *Slavné záchranné akce druhé světové války*; Dalby, E.: *Tajemství a zázraky přírody*; Delaforce, P.: *Jen čtyři doutníky denně*; Dennis, P.: *Vrak*; Dezortová, V.: *Václav Hybš*; Elliott, J.: *Kapesní dětská obrázková encyklopedie*; Franců, M.: *Hrajeme si s texty a obrázky*; Frisch, O.: *Křeček*; Gaffney, P.: *Zloděj srdcí*; Havelka, S.: *Se čtyřlístkem kolem světa*; Hoňková, I.: *Kouzelná zahrádka*; Hubáček, M.: *Bitva u Matapanu*; James, E. L.: *Padesát odstínu šedi*; James, E. L.: *Padesát odstínu temnoty*; Kadlecová, Z.: *Veselé říkanky o zvířátkách*; Karl, B.: *Nejlepší nápady pro děti*; Klein, S.: *Byla jsem kulička*; Křeček, J.: *Vánoce*; Langley, M.: *Náboženství*; Lebeda, J.: *Medovničkova říkadla*; Lewis, C. S.: *Letopisy Narnie*; Moore, P.: *Letopisy Narnie*; Motlová, M.: *Knížka pro Adama a Evu*; Newcomb, R. F.: *Opusťte loď*; Oftring, B.: *Objevujeme přírodu*; Pacovská, I.: *Sedmý smysl*; Peisertová, A.: *O Budulínkovi*; Pritchard, L.: *Jak mluvit koňskou řečí*; Richter, K.: *Válka začala v Polsku*; Saint-Exupéry, S. D.: *Vzpomínky na Malého prince*; Selznick, B.: *Hugo a jeho velký objev*; Sováková, A.: *Sováková kuchařka, aneb, Život s králem fóru*; Stevenson, R. L.: *Černý šíp*; Šimková, B.: *Barevný rok*; Whiting, Ch.: *Werwolf*; Wilkes, A.: *Hrajeme si celý rok*; Fischer, V.: *Špalíček hádanek*; *Encyklopedie pro chytré děti*; *Hausten, A.: Náboženství světa*; *Besson, A.: Encyklopedie Larousse*

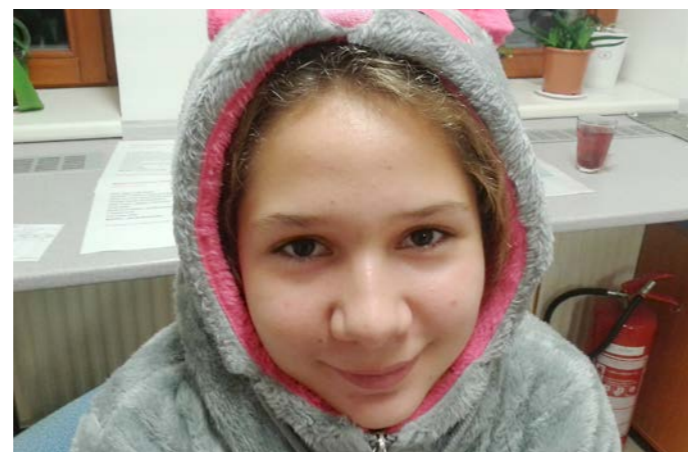
POSLEDNÍ LITERÁRNÍ DÍLNA LETOŠNÍHO ROKU

Vzhledem k akcím, které ke konci roku zaměstnají děti i rodiče, je poslední Literární dílna naplánována na **středu 26. 11. 2014**. Děti se dohodly, že bude mít téma příprav na Vánoce a tak připojují z webu knihovny z části **Děti dětem** příspěvek Páji Pacákové:

Vánoce

Už to slyším, ten krásný zvuk Ježíškova zvonečku, jen abych zas nedostala horečku!
Celé loňské vánoce jsem proležela, dárky, cukroví, nic z toho jsem si neužila.
Už se mi sbíhají sliny, na ty vánoční laskominy, celý rok jsem latinu sekala, jen abych něco dostala!
Ježíšku, ty to všechno vidíš, tak snad mi něco nadělíš...

Děti dětem s Pájou se těšíme na konec roku!

CO JSME NA POSLEDNÍM SETKÁNÍ SPOLEČNĚ ČETLI A CO SE NÁM DAŘÍ

Myška Peliška a myška Dobříška... a jejich velké dobrodružství.

Napsala Milena Durková

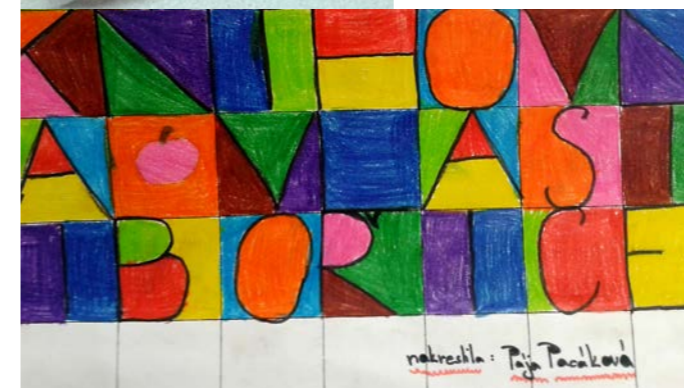
V jedné obyčejné kuchyni žijí myška Peliška a myška Dobříška. Není ale myš jako myš. Tyhle dvě myši kamarádky spolu totiž zažívají skvělá dobrodružství, jako třeba cestování na zámek, překonání potopy a objevování dalších podkladů, které se v kuchyni skrývají.

Čteme všichni na střídačku, už dávno nečte jen knihovnice Jitka a paní učitelka Olinka, vystřídáme se všichni a čteme pěkně nahlas: Anička, Pája, Ivanka, Pavlínka...

Jako vždy tvoříme se sklenicí teplého čaje: tentokrát je knihovna vyzdobena barevnými mozaikami, povedlo se...

A co se nám daří? ... jsme kamarádi

O HRY JE ZÁJEM

Přijďte si vypůjčit, vratná kauce je 200 Kč.
Párty alias velká sázka; Osadníci z Katanu; Obchod v Evropě; Dominion, svět napínavých dobrodružství; Ubongo, honba za diamantem; Zlaté Česko, otázky a odpovědi; Piráti kostí; Osadníci z Katanu, rychlá karetní hra; V kostce svět; Umí prase lézat; Molkky – dřevěné kuželky

Z METODICKÉHO ODDĚLENÍ

KRAJSKÉ VĚDECKÉ KNIHOVNY LIBEREC

Mám pravidelný kontakt, sleduji novinky, ovlivňuji výběr knih zakoupených i půjčených do naší knihovny, účastním se setkání, na kterých jsou konzultovány také technické záležitosti automatizace v knihovných obcích. Pracujeme na zkatologizování a zveřejnění katalogu knihovny na webu.

Vaše knihovnice
Jitka Malá

10

NAŠE DĚTI

Pohádka pro děti od dětí

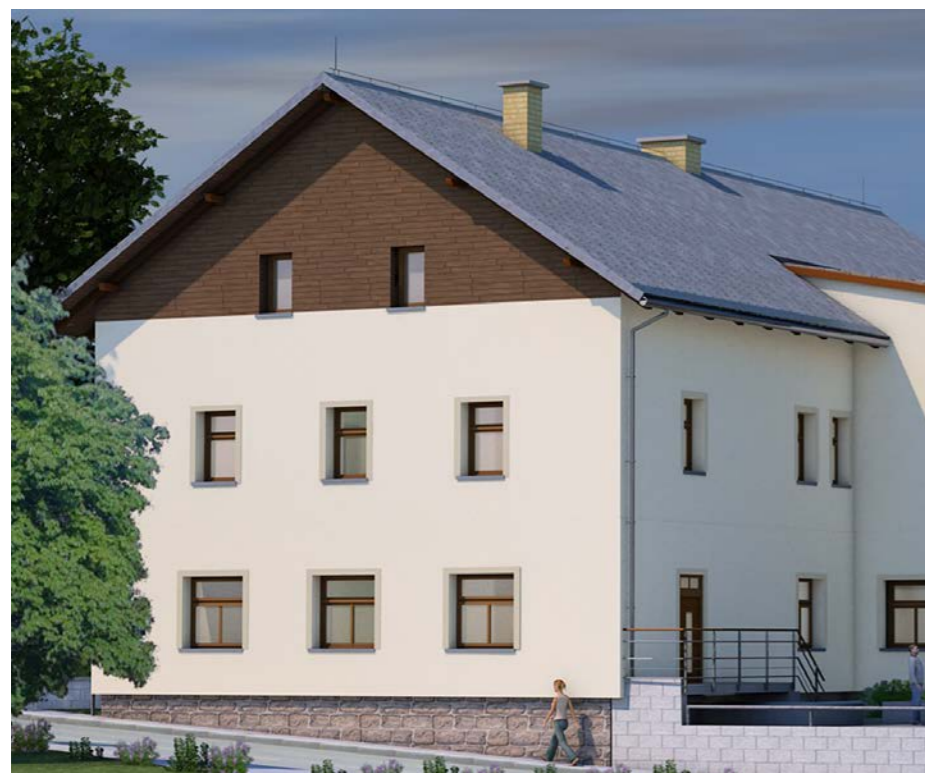
SKUPINA VZÁCNÝCH PTÁKŮ

Byly deště a naši ANGRY BIRDS, což znamená anglicky naštvání ptáci, byli smutní. „Já bych chtěl zažít dobrodružství!“, poňukával RED, „a já bych chtěl konečně pořádné spóóóórt!“ , vřeštěl CHUCK. „Tak hele, až přestane doba dešťů, tak se všeho dočkáte!“ , uklidňoval je BOMB. „Ale já bych chtěl být hrdina, jako zamlada!“ , povzdychl si TERENCE. „Tak jak se budeme bavit?! Ihned chci odpověď, nebo se nafouknu!“ , pohrozil BUBBLES. Tak se rozpočítávali a padlo to na CHUCKA. „Jak asi bude dlouho trvat, než uvidím jediné prase?“ , myslel si CHUCK. Tak čekal hodinu, kouká a všude plno prasat všech druhů a velikostí!!! CHUCK rychle běžel do jeskyně a všechno vysvětloval. Tak vznikla největší ANGRY BIRDS válka všech dob a nakonec přežil z prasat jenom král OVAR PRVNÍ a vepředák PIGHELM a ANGRY BIRDS přežili všichni. Tak se dohodli, že se smíří.

POZOR!

Až se budete procházet po mýtině a najdete na zemi hnízdo se třemi vejci, nedotýkejte se jich, ani se nepřibližujte!!!

Matyáš Koutník (8 let)

Změna užívání a stavební úpravy části Kulturního domu obce Vlastibořice – projekt je evidován v OPŽP pod registračním číslem projektu CZ.1.02/3. 2. 00/13.19256

Rozsah provedených úprav:

- zateplení obvodových stěn kontaktním zateplovacím systémem ETICS;
- zateplení stropu nad 2. NP minerální vatou;
- zateplení podlah na terénu;
- zateplení soklové části objektu pod terénem;
- výměna oken a dveří;
- oprava souvisejících konstrukcí (původní omítky a oplechování, oprava podbití, obnova dřevěného opláštění).

Plocha zateplení konstrukce (výplně otvorů + obvodové zdivo + střechy) činí 945 m².

Martin Beksa, starosta

pokračování z minulého Zpravodaje

18. Potrava a její zdroj, zemědělský inventář, hospodaření na půdě

O stravě lidové kuchyně až do 16. století nevíme téměř nic, kromě některých zachovaných názvů. Ve stravě převažovala vedle chleba pečeného v peci vařená jídla „vaření“, která se připravovala na otevřených ohništích nebo v černých kuchyních. „Vaření“ znamenalo kašovitě pokrm (kaše z mouky, krupice, prosa, pohanky, ovsa, koprného semene). V časech neúrody a hladomoru, v době mléčného dozrávání zrn trhají lidé klasy a praží je v ohni. Získává se tak „pražma“, jež se suší nebo se z ní vaří kaše. Maso bývalo jídlem sezonním, v zimních měsících kdy se nekazilo a církevní rok dopřával hojnost jídla i zábavy, kdy se redukovala stáda, protože hospodáři neměli dostatek píce. Posty stanovenými církví, kterých bylo 186 až 192 v jednom roce, bylo zakázáno požívat maso, a až do r. 1491 i vejce, sýry, mléko a máslo. Z různých druhů zeleniny se nejvíce používalo zelí, protože se dalo nejsnáze konzervovat kysáním, běžná byla i cibule. Nejrozšířenějším nápojem bylo pivo, „tekutý chléb“. Ve starším období se vařilo podomácku, od počátku 14. století převažovalo městské, klášterní, pak vrchnostenské. Pivo bývalo hutnější, používalo se i při přípravě polévek a omáček. Vedle sirupů hlavním sladidlem býval med. Brambory se objevily na jídelníčku až v druhé polovině 18. století a podstatně přispěly k zajištění výživy nejširších vrstev. Výnos brambor byl proti obilí čtyřnásobný, era hladomorů tím skončila. Strava až do 50. let 20. století byla skromná, na statcích se maso jedlo ve čtvrtek a v neděli, jinak moučná a bramborová jídla, dolky, lívance, kynuté knedlíky, chlupaté knedlíky, nudle, fleky, rýžovník, bramborové placky; omáčky – cibulová, koprová, rajská. K snídani býval drobený chleba, k večeři kyselo a brambory. Na menších hospodářstvích bývala strava chudší, na přípravu oběda v poledne po návratu z pole zbývalo málo času. Revoluční změnou ve stravování bylo zřízení závodní kuchyně v jednotném zemědělském družstvu. Svým životem byli osadníci odkázáni na půdu – zdroj obživy. Způsob hospodaření prvních osadníků se příliš nelišil od středověkého i novověkého způsobu života na venkově, neboť se jen pomalu rozvíjel, byl konzervativní. Sedlák měl skromný zemědělský inventář. K nářadí patřil primitivní hák, mnohdy se samostatnými klečmi, nazývaný podle své podoby; jím se půda neobracela, nýbrž jen kypřila – hakovala. Jindy se mluví o pluhu s železem, o pluhu s krajídlem, s dvojím železem ap. Je míněn staročeský pluh, jehož podstatné části, úzký silný plaz, kolmo na tento upevněná slupice, kleče i hřidel a šikmo od slupice ke klečím směřující odhrnovačka (odháňka), byly vesměs dřevěné; toliho radlice (zvaná železo) v podobě polovičního rýče (u pluhů klopících na jednu stranu) nebo rýče celého (u pluhů na obě strany klopících) vpředu nasazená, byla železná.

Oráč nosil za pasem sekyrku, kterou potřeboval k zarážení klínů v hřideli u krajidla a slupice, jímž mohl řídit hloubku orby. Železným hrotem otky musel často seškrabovat zem, jež se lepila mezi plaz a odvalovou desku a ztěžovala pohyb oradla. Otká bývala nasazena na dřevěné násadě, kterou držel oráč v ruce. Jako tažná síla převažují v 16. století koně. Soudobé obrázky orby představují nám vedle oráče i pacholka se dvěma i třemi koňmi. Ruchadlo, vynález bratraců Veverků, se objevuje až před r. 1827. Orba s vyhnutou či vyklenutou radlicí byla kvalitnější, vyžadovala méně tažné síly. Ruchadlo ornici obracelo opravdu dokonale, kypřilo ji, zaorávalo hnůj a zaklápělo plevel.

Jsou jmenována i pluzní kolečka, dřevěné brány nabitě dřevěnými nebo železnými hřebíky, kterými se rozmělněly hroudy a odstraňoval podoraný plevel. Pole přes několikrát vláčení bývala značně zaplevelena. Až do 15. století se obilí žalo srpem (menší ztráta zrna), požaté obilí svázané ve snopech se na poli dosušovalo stavěním do panáků.

K nejcennějšímu příslušenství hospodářství náležel vůz. Ještě v 16. století to býval většinou jeden a mnohdy ještě bez rejdu. Konstrukční základ vozu tvořily náprava, rozvory, líšně, voj a nejdražší kola, z nichž byl sestaven valník, který se dal ustrojít přidáním dalších částí: žebřin, košin, korby, prken (zástav), pro různé účely. Rozvora – dřevěná tyč spojující přední nápravu se zadní umožňovala měnit délku vozu. Nástavní části se k nápravě upevňovaly oporami – líšněmi. Rozeznáváme vozy „pod železem“, t.j. okované na rozdíl od neokovaných, zcela dřevěných, které měly i dřevěné nápravy a sluly „dřevěňáky“. V hospodářském inventáři se objevuje i trakař. Mazadla na vozy vyráběli po domácku kočvarové (kolomazníci). K obvyklému hospodářskému inventáři náležela i stoupa, ve které si hospodáři připravovali kroupy z ječmene. Předchůdkyní řezačky na píci byla „řezací stolice s kosířem“ – dřevěný truhlík na podstavci, na jehož konci se sláma smačkla šlápnutím na páku a uřízla kosou opatřenou rukojetí.

Veškerou obilní sklizeň mlátili tehdy ručně (cepy), proto trval výmlat mnohem déle než nyní – zpravidla do jara a nebyly řídké případy, že zbytek nevymláčeného obilí zarovnan novou sklizní. Ve dvorech mlátili zpravidla na dvou mlatech o desíti až dvanácti mlaticích po šest až osm měsíců (od září nebo října do konce března nebo dubna). Mlatci dostávali jistý díl vymláčeného obilí, podle toho jak sklizeň sypala. Při „zdviži“ (po vyčistění obilí) náležela jim třináctá, někdy desátá nebo osmá měřice, kterýž fakt označoval „vrubař“ (poklasný) zářezem (vrubem) na prkénku; po čase, když obilí in natura rozdělil, vruby seřízl. Vrubaři byli přísední vrchnostenský zřízení, kteří hlídajíce v létě panská pole a luka, dozírali na podzim a v zimě na správné mláčení a řádné odvádění omlatu na sýpky.

Nepřekvapuje, že při primitivním způsobu hospodaření na půdě obdělávali sedláci sotva dvě třetiny orné půdy patřící ke statku, ponechávající zbývající třetinu střídavě ladem (úhorem), spásali ji dobytíkem. K tomu je nutil i nedostatek hnojiva; přirozená výrobnost půdy zvyšována výhradně mrvou chlévskou.

dílo
Ing. Oldřicha
Loudy

na pokračování

Obecní Zpravodaj vydala
© Obec Vlastibořice
listopad 2014

Adresa redakce:
Obecní úřad Vlastibořice
Vlastibořice 23
463 44 Sychrov
tel.: +420 485 146 025
e-mail: info@vlastibořice.cz
www.vlastibořice.cz

Redakce:
Ing. Martin Beksa
Pavel Svačina
Josef Chlupáč
Dušan Koutník

Jazyková korektura:
Mgr. Lucie Koutníková

Foto na obálce:
Dušan Koutník

Sazba:
Pavel Černý

ISBN: MK ČR E 20317

Nejbližší záhumenicové části půdních parcel byly vyhrazeny pěstování zahradních rostlin a sadům; tvořily zahrady a zahrádky při staveních usedlosti, někdy ohrazené ploty, aby se uchránily škod, které způsobovala divoká i domácí zvířata. Konopí, len, luštěniny (čočka, hrách, bob), řepa, zelí, mák se pěstovaly na zahradách, další zelenina a koření (cibule, česnek, mrkev, ředkev, dýně, tykev) na zahrádkách.

Na rozdíl od individuální držby polí se u pastvin až do 18. století udrželo společné vlastnictví celých vesnických obcí i starý název „občina“. K pastvišti vedl z návsi široký obecní průhon. Venkovskou chudinu značně poškodilo obecní nařízení z r. 1849, které jí zbavilo práva užívat obecních pozemků.

Každá obec měla svého pastýře – slouhu, pasoucího namnoze ve společném stádě nejen dobytek hovězí a ovce, nýbrž i vepře. Hovězí dobytek se většinu roku pásal na úhorech a na obecních pastvinách, vepřový dobytek hlavně v lese. Pokud se týče chovu skotu, pěstovány ušlechtilé jeho druhy pouze ve dvorech; skot selský byl malého vzrůstu a drobných kostí, hospodáři chovali ho poměrně málo, ježto pěstování pícnin (jetele, vojtěšky) nebylo valně rozšířeno a dobytek odkázán v létě pouze na nedostatečnou pastvu a na trávu natrhanou v obilí. V zimě ho krmili navlhčenou řezankou s příměskem plev, úhrabků a syrových bramborových slupek horkou vodou spařených; na noc přidávali ovesnou nebo ječnou slámu. Při nedostatku jadrné píce se zkrmovaly i slaměné došky se střech, dobytek často přes zimu zeslábl a nemoha sám vstát, býval zdvihán. Jako tažné síly se užívalo v hospodářství volských potahů, z části i krav, od konce 14. století převládli ve větších hospodářstvích koně, jízdní koně se většinou nechovali.

K závažnějším proměnám dochází v zemědělství až od 18. století intenzivnějším využíváním půdy, snižováním úhuru a zaváděním zlepšených osevních postupů, přechod od úhorového hospodářství k tzv. střídavé soustavě (např. čtyřletý cyklus – pícnina – ozim – okopanina – jař). Začalo se s pěstováním jetele, vojtěšky, kukuřice, řepy, lnu, hlavně však brambor.

Koncem 19. století se zrychlil proces mechanizace zemědělských prací, rostlo používání přirozených i umělých hnojiv, do výroby pronikaly u větších sedláků moderní šlechtitelské a plemenářské metody. Rozšíření zemědělské produkce bylo spojeno s rozvojem zemědělského družstevnictví, jehož úkolem bylo zajistit rolníkům příznivější výrobní, odbytové a úvěrové podmínky. Zásadní změnu v hospodaření na půdě přinesla padesátá léta 20. století po nástupu diktatury proletariátu, kdy došlo k likvidaci soukromého vlastnictví půdy a bylo vytvořeno Jednotné zemědělské družstvo, a tak z vesnice mizí kategorie sedláků, chalupníků a čeledí, existující od doby založení vsi ve středověku. Zároveň s tím končí i středověký způsob užívání krav k tahu (zákaz tahati s kravami) a nedlouho na to se přestává v zemědělství používat i koní. K revolučním změnám dochází i v hospodářském inventáři. Svržení diktatury proletariátu v r. 1989 již na způsobu hospodaření na půdě mnoho nezměnilo, samostatně na půdě ve vsi dnes již téměř nikdo nehospodaří.

19. Odívání

Hlavním smyslem odívání bylo ochránit tělo člověka před zimou. Péče o oděv patřila od nepaměti v rodině ženě a proto jistě vždy, tak jako dnes, dalším smyslem zejména ženského odívání bylo zkrášlit tělo. V průběhu věků dochází v odívání k mnohým změnám, kromě původního pracovního oblečení vzniká mnoho jiných druhů. V následujícím pojednání si budu všimnout většinou pouze vesnického pracovního oblečení.

Charakter práce na poli vyžadoval hrubé a trvanlivé materiály vlastní nebo místní výroby plátno, kůži. Získaný materiál se na tělo ovinoval, přehazoval, podhrnoval, svazoval a později se sešival. Stříh byl jednoduchý, zbytečně se z látky nevystříhovalo, většinou se jen trhala a pokud možno se sešivaly různě sestavené rovné pruhy tkanin. O vzhledu oděvů si můžeme udělat představu z ilustrací starých knih. Tradičním neměnným pracovním oděvem venkovanů byla prostá tuniková sukne ke krku s dlouhými rukávy, v pase přepásaná, dosahující ke kolenům (Velislavova bible kol r. 1340). Zhotovovala se z hrubého sukna – šerka nebo z hrubého plátna – kytle, kytlice. V mrazech se oblékal hrubý ovčí kožich, na hlavu se kladl slamák, plstěný klobouk nebo zakulacená čepice. V nepohodě navlékl muž přes hlavu kuklu. Nejběžnější součástí obleku byla plachetka pokládaná ženami přes hlavu a ramena, muži ji zavazovali na pravém rameni, aby pravá ruka zůstala volná.

Od 13. století muži oblékají při práci kromě sukne ještě nohavice, připravené k pasu řemínky, u kotníků se zužující a zastrkávané do bot. Mnohem častěji mívali muži nohy i chodidla obtočeny kusem kůže nebo tkaniny. Kalhoty nahoře spojené se u nás objevují teprve v 16. století.

V 15. století se mužské sukne začínají vpředu, od shora až dolů zapínat. Je to způsobeno tím, že sukne se stává, stejně jako u žen svrchní součástí oděvu a pod ní se začíná nosit dosavadní sukne jako košile. Nově zavedená košile si však často ponechává – a to hlavně při práci starou funkci dosavadní sukne a je často stále jen jedinou součástí oděvu. Košile i sukne byly volné a oblékaly se přes hlavu. V létě chodili venkované bosí, z obuvi byly běžné lýčené střevíce, jednoduché krpce z kusu kůže a dřeváky.

Ke změnám dochází jen zvolna, mnohé formy oblečení přetrvaly staletí. Vlasy sahají mužům pod uši, za něž jsou sčesány, temeno hlavy kryje polokulovitá čepice.

Oblečení žen v dlouhé sukni a plachetce je uvdaných doplněno zavítím hlavy zakrývající celou hlavu i s čelem až nad oči a krk, svobodné ženy chodí prostovlasé (symbol nevinnosti).

Od poloviny 16. století zdomácněla v pracovním oblečení zástěra, od pasu dolů, stejná pro muže i ženy.

V 16. a 17. století se dosavadní ženská sukne ve své dolní části rozšířila a našasila se do pasu, kdežto nahoře se zúžila a změnila v těsný živůtek, oblékaný přes košili s rukávy. V mužském oblečení došlo též k zásadním změnám. Dosavadní dlouhé nohavice ustupují a místo nich se začínají nosit krátké kalhoty pod kolena a zvláště oblékat punčochy. Tyto kalhoty se šily ze skopových nebo kozích kůží nebo různých druhů suken. Na obrázku z r. 1614 má zámožný sedlák na sobě široké žluté koženky sahající po kolena, kabát jednoduchého střihu bez límce, se šosy přes boky, na nohách látkové punčochy a vysoké boty s přehrnutým okrajem, na hlavě čepici s kožešinovým lemem, ozdobenou kohoutími pery. Na ženských postavách vidíme řasnaté sukne se živůtkem oblékaným přes košili, která mívá buď dlouhé, nebo krátké rukávy. Na hlavě šátek, uvázaný v týle, pod ním vlasy spletené do copů a upevněné k hlavě. Nově zaváděné kabáty, ať krátké nebo dlouhé se postupně stávají rázovitým znakem některých krajových typů mužského oblečení známých z 18. a 19. století.

Od konce 18. století nacházíme v mužském pracovním oblečení košili prostého střihu z rovného pruhu přehnutého plátna s rovnými rukávy, zavazovanou pod krkem tkaničkou, kalhoty s užšími nohavicemi v pase stažené navléknutou tkaničkou, případně provazem, vestu zapínanou vpředu řadou knoflíků, kožich krátký nebo dlouhý z ovčích kůží. Stoupající životní úroveň po zrušení nevolnictví soustředila pozornost i na oblečení sváteční.

— pokračování příště >>